

บทบาทพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

The Role of Malaysian Monks –Tai Descendent in The Northern States of Malaysia

อุทัย เอกสะพัง¹, คำนวน นวลสนอง²

Uthai Eksaphang¹, Khamnuan Nuansanong²

ทำวิจัย เมื่อ พ. ศ. 2555

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้าง / ระเบียบ / ข้อบังคับ / บทบาทหน้าที่การบริหารคณะสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย เพื่อศึกษาภาวะความเป็นผู้นำทางสังคม / ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชุมชนท้องถิ่นของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย และ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทกับคณะสงฆ์ไทยและกลุ่มบุคคล / องค์กรในประเทศไทย การศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประสานกับการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทและพระสงฆ์ไทยที่ไปปฏิบัติศาสนกิจยังประเทศมาเลเซีย เป็นกรอบแนวคิด

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้าง / ระเบียบ / ข้อบังคับ / บทบาทหน้าที่การบริหารคณะสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย นั้น ทำตามแบบอย่างคณะสงฆ์ในประเทศไทย ทั้งนี้ และภาวะความเป็นผู้นำทางสังคม / ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชุมชนท้องถิ่นของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย นั้นพระสงฆ์ส่วนมากเน้นการสร้างถาวรวัตถุทางพุทธสถานและการเปิดสอนโรงเรียนภาษาไทย สำหรับ ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทกับคณะสงฆ์ไทยและกลุ่มบุคคล / องค์กรในประเทศไทยนั้นคณะสงฆ์ทั้งสองมีสัมพันธ์ไมตรีดีมากกว่าการเลื่อนสมณศักดิ์ใด ๆ ก็ขึ้นกับคณะสงฆ์ฝั่งไทย สำหรับคณะบุคคลทั้งสองฝั่งล้วนนับถือเป็นเสมือนเครือญาติพี่น้องกัน.

คำสำคัญ : 1. บทบาท 2. พระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไท 3. รัฐทางตอนเหนือ 4. มลายู

¹ Ph.D., อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

² นักวิชาการชำนาญการพิเศษ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The purposes of this study were to study structure, rules, regulations, and administrative role and mission of Tai-Malaysian monks in northern states of Malaysia, investigate societal leadership of Tai-Malaysian monks and their relationship with local communities, and look into relationship between Tai-Malaysian monks and Thai monks, Tai-Malaysian ethnic group and Thai people, and organizations in Malaysia and those in Thailand. A combination of a qualitative research method and a historical research method was employed to build up the conceptual framework of this study.

The results showed that the structure, rules, regulations, and administrative role and mission of Tai-Malaysian monks in northern states of Malaysia followed those of monks in Thailand. With regard to societal leadership of Tai-Malaysian monks and their relationship with local communities, it was found that the Tai-Malaysian monks gave priority to the construction of enduring objects and the setting up of a Thai language school. For the relationship between Tai-Malaysian monks and Thai monks, Tai-Malaysian ethnic group and Thai people, and organizations in Malaysia and those in Thailand, the study revealed that they all had established strong ties.

The promotion of any priests' ranks in Malaysia followed the tradition as practiced by Thai monks. The study also indicated that Tai-Malaysian ethnic group and Thai people regarded each other as relatives, brothers and sisters.

Key Words : 1. The Role 2. Malaysian Monks –Tai Descendent 3. The Northern States
4. Malaysia

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ ล้วนมีความเชื่อทางศาสนาเป็นรากฐานการดำรงชีวิต อย่างกลุ่มคนในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียที่มีชายแดนติดกับภาคใต้ของประเทศไทยนั้นมีอยู่ประมาณ 80,000 คน มีสัญชาติมาเลเซีย มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาไทยและยังนับถือพระพุทธศาสนา โดยเรียกตนเองว่า โอริงสยาม (Orang Siam) ถือว่าเป็น คนสยามหรือคนไทย

ด้วยคนสยามในมาเลเซียส่วนมากมีบรรพบุรุษเป็นชาวไทภาคใต้ที่เดินทางไปตั้งถิ่นฐานหลายร้อยปีมาแล้ว เมื่อกลุ่มคนไทยได้ตั้งถิ่นฐานมั่นคงแล้ว ได้สืบทอดความเป็นวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนไททางภาคใต้มีความเป็นอัตลักษณ์โดยยึดมั่นในหลักพุทธธรรม นิยมส่งบุตรหลานให้บรรพชาและอุปสมบทในพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีเหล่านี้เป็นอัตลักษณ์ของความเป็นไทที่ชาวสยามในมาเลเซียได้ยึดมั่นไว้อย่างเหนียวแน่น

สำหรับการตั้งบ้านเรือนของคนมาเลเซียเชื้อสายไทในมาเลเซียนั้น ส่วนมากตั้งอยู่ในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียได้แก่ รัฐปะลิส เกดะห์ เประ กลันตัน และตรังกานู มีเขตแดนติดกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย คือ จังหวัดสตูล สงขลา ยะลา และนราธิวาส ผู้คนทั้งสองฝั่งล้วนมีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ ก่อนปี พ.ศ. 2452 รัฐตอนเหนือของมาเลเซียเหล่านี้เคยเป็นเมืองอยู่ในการปกครองของราชอาณาจักรสยามจนมาถึงปี พ.ศ. 2452 เป็นต้นมา รัฐเหล่านี้ได้ตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ แต่ความเป็นสายสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนทั้งสองประเทศก็ยังดำเนินต่อไป โดยเฉพาะกลุ่มบุคคล / องค์กรที่มีความสัมพันธ์อย่างมั่นคงที่สุดในทุกวันนี้ก็คือ กลุ่มพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียกับคณะสงฆ์ไทย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงบทบาทพระสงฆ์ชาวยุโรปในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย เพื่อได้ทราบถึงความเชื่อมโยงระหว่างคณะสงฆ์ทั้งสองฝั่งรวมไปถึงบทบาทภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคล / องค์กร / เพื่อดำรงอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมแห่งพระพุทธศาสนาให้เกิดประโยชน์สันติสุขต่อชาวโลกสืบต่อไป

2. โจทย์วิจัย

บทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทกับคณะสงฆ์ไทยและกลุ่มบุคคล / องค์กรในประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาโครงสร้าง / ระเบียบ / ข้อบังคับ / บทบาทหน้าที่การบริหารคณะสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

3.2 เพื่อศึกษาภาวะความเป็นผู้นำทางสังคม / ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชุมชนท้องถิ่นของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทกับคณะสงฆ์ไทยและกลุ่มบุคคล / องค์กรในประเทศไทย

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 เกิดความรู้ความเข้าใจถึงโครงสร้าง / ระเบียบ / ข้อบังคับ / บทบาทหน้าที่การบริหารคณะสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

4.2 สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำทางสังคม / ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชุมชนท้องถิ่นของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียกับคณะสงฆ์ไทยและกลุ่มบุคคล/องค์กรในประเทศไทย

4.3 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทกับคณะสงฆ์ไทยและกลุ่มบุคคล / องค์กรในประเทศไทย

4.4 สามารถนำความรู้นี้ไปบูรณาการในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมวิถีไทยให้มีความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

4.5 ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่จะนำเสนอไปเป็นแนวทางในการกำหนดแผนโครงการและส่งเสริมความสัมพันธ์ไมตรีอันดีงามในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านสืบต่อไป

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ ประสานกับการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากพระสงฆ์ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทและพระสงฆ์ไทยที่ไปปฏิบัติศาสนกิจยังประเทศมาเลเซียโดยอยู่จำพรรษาที่วัดในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย อันได้แก่รัฐปะลิส รัฐเกะห์ รัฐเประ และรัฐกลันตันเป็นข้อมูลหลัก ด้วยการใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์ สังกะต การสนทนาแบบมีประสบการณ์ร่วม (Shared Experiences) มีการเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญของพระสงฆ์กับชุมชน/องค์กรอื่นๆ และศึกษาข้อมูลด้านบทบาทพระสงฆ์และบุคคลที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1 ขั้นสำรวจ ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยสำรวจและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพระสงฆ์ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทในรัฐปะลิส รัฐเกะห์ รัฐเประ และรัฐกลันตัน ของประเทศมาเลเซีย จากเอกสารทางประวัติศาสตร์ งานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่ปรากฏในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายทิศทางการทำวิจัยและการลงพื้นที่ภาคสนามในหมู่บ้านคนไทยสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

5.2 ขั้นเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

5.2.1 การลงไปเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการติดต่อประสานงานไปยังหน่วยวิจัยวัฒนธรรมคนสยามในมาเลเซีย เพื่อประชุมและกำหนดการดำเนินงานลงพื้นที่เป้าหมาย มีการนัดกลุ่มบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนดไว้ชัดเจนเพื่อพร้อมในการเดินทางลงพื้นที่ศึกษา

5.2.2 เมื่อเข้าสู่พื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยจะแนะนำตัวและชี้แจงตามวัตถุประสงค์ของการลงพื้นที่วิจัยและขอโอกาสสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว โดยเฉพาะผู้นำคณะสงฆ์และผู้นำชุมชนในหมู่บ้านเป้าหมาย

5.2.3 หลังจากสร้างความคุ้นเคยด้วยกุศลเจตนาอันดีต่อกันแล้ว จึงหาเวลาสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ทำกรวิจัยอยู่

5.2.4 มีการเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะกล้องสำหรับบันทึกภาพและจัดบันทึกข้อมูลที่ได้รับฟังมาจากการสนทนาอย่างเป็นกันเองในทุกครั้งลงสู่ภาคสนามในการทำวิจัย

5.2.5 เป็นขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตามประเด็นที่กำหนดเอาไว้ รวมถึงประเด็นที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ พร้อมกับการสังเกตุ จากการพูดคุยแบบมีประสบการณ์ร่วมกับบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในกลุ่มบุคคล 5 กลุ่ม รวม 28 คน/รูป มีกลุ่มคณะสงฆ์ในมาเลเซียและคณะสงฆ์ไทยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้นำชุมชนในหมู่บ้านเป้าหมาย กลุ่มอุบาสกอุบาสิกาในหมู่บ้านเป้าหมาย กลุ่มบุคคล / องค์กรที่เกี่ยวข้องในมาเลเซีย และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในไทย รวมทั้งการบันทึกภาพและการรวบรวมข้อมูลอันเป็น

หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ในการลงพื้นที่ภาคสนามแต่ละพื้นที่นั้นอาจใช้ระยะเวลาและความถี่ที่ไม่เท่ากัน ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมเอาไว้แล้วมีความสมบูรณ์แล้วหรือไม่ประการใด

5.3 **ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหา (Content Analysis) และการอุปมานเชิงวิเคราะห์ (Analytic Induction)** โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.3.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามจากเอกสาร และจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง นำมาประมวลผลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และพร้อมจัดหมวดหมู่ไว้ในงานวิจัย

5.3.2 นำหลักฐานข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วมาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ตามเป้าหมายในการวิจัย

5.3.3 หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของข้อมูลกับบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก หรือผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่งแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ความถูกต้องของเนื้อหาดังกล่าว

5.3.4 สรุปผล อภิปรายผลและเสนอผลงานการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้ภาพประกอบบางตอนของสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล ได้แก่ รัฐปะลิส รัฐเกะห์ รัฐเประ และรัฐกลันตัน

5.4 สำหรับขอบเขตด้านพื้นที่ เน้นศึกษาในเขตพื้นที่ประกอบด้วยรัฐปะลิส เกะห์ เประ และกลันตัน โดยกำหนดพื้นที่ดังนี้

5.4.1 พื้นที่หมู่บ้านยาหวิ ตำบลอาเหรา อำเภอกงาห์ รัฐปะลิส

5.4.2 พื้นที่หมู่บ้านปลาละไม ตำบลปาดังเกอร์เบา อำเภอบินดัง รัฐเกะห์

5.4.3 พื้นที่หมู่บ้านตาชะ ตำบลบลูกือเซอแมง อำเภอบึงกาลันสุลู รัฐเประ

5.4.4 พื้นที่หมู่บ้านยุงเกา ตำบลจูปากา อำเภอดุมปัต รัฐกลันตัน

6. ผลของการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เมื่อทีมวิจัยลงสู่ภาคสนามพบว่าดังนี้

6.1 กลุ่มคณะสงฆ์ในมาเลเซียและคณะสงฆ์ไทยต่างมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างไรลักษณะการแต่งตั้งสมณศักดิ์ล้วนขึ้นอยู่กับคณะสงฆ์ไทย โดยการปกครองคณะสงฆ์ในประเทศมาเลเซียสูงสุดเรียกว่าเจ้าคณะรัฐ รองเจ้าคณะรัฐ และเจ้าคณะอำเภอในรัฐนั้น ๆ เป็นคณะกรรมการบริหารคณะสงฆ์ มีเลขานุการเจ้าคณะรัฐ รองเลขานุการเจ้าคณะรัฐโดยมากเป็นพระสงฆ์จากประเทศไทยที่ไปปฏิบัติศาสนกิจยังประเทศมาเลเซีย ระบบการปกครองยึดถือกฎระเบียบตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

สำหรับบทบาทของพระสงฆ์ที่เห็นได้ชัดก็ยังคงเป็นที่พึ่งของชาวบ้าน มีวัดเป็นศูนย์กลางรวมศรัทธาให้ชาวพุทธมาทำบุญรักษาศีลและเจริญภาวนา พระสงฆ์ยังเปิดโรงเรียนสอนวิชาภาษาไทยในวัดด้วยและบางแห่งเปิดสอนแผนกนักธรรมและธรรมศึกษาสำหรับเยาวชนชาวไทยพุทธในแถบใกล้เคียงนั้น ๆ และมี

การสร้างถาวรวัตถุโดยเฉพาะศิลปะจะโน้มเอียงไปทางวัฒนธรรมจีนเพราะมีรูปเทพเจ้าของชาวจีนอยู่ในบริเวณวัดด้วย

6.2 กลุ่มผู้นำชุมชนในหมู่บ้านเป้าหมาย พบว่า ชาวบ้านมีการคัดเลือกประธานวัด มีคณะกรรมการวัดขึ้นมารับผิดชอบกิจการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพราะวัดยังเป็นศูนย์กลางการจัดงานรวมผู้คนตามประเพณีสำคัญทางพระพุทธศาสนา อย่างในรัฐกลันตันมีวัดอยู่จำนวน 20 แห่ง จำนวนพระภิกษุสงฆ์โดยเฉลี่ยในแต่ละปีจะมีพระภิกษุสงฆ์อยู่ประมาณ 100 รูป (วีระ สุวรรณ, แสลาย ปรามวล . 2553 : 133) เมื่อวัดขาดพระสงฆ์มาอยู่จำพรรษา ก็มอบให้คณะกรรมการวัดไปนิมนต์พระสงฆ์ส่วนมากก็ข้าม ไปยังประเทศไทยเพื่อนิมนต์พระสงฆ์ไปปฏิบัติศาสนกิจยังวัดต่าง ๆ ในประเทศมาเลเซีย

6.3 กลุ่มอุบาสกอุบาสิกาในหมู่บ้านเป้าหมาย พบว่า ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อย่างวันพระขึ้น 15 ค่ำ หรือแรม 15 ค่ำ จะมีชาวไทยพุทธไปวัดเพื่อร่วมกันทำบุญถือศีลกินเจกันมากกว่าวันปกติ

6.4 กลุ่มบุคคล / องค์กรที่เกี่ยวข้องในมาเลเซีย พบว่า หน่วยงานในภาครัฐบาลเองได้ให้การสนับสนุนกิจการงานของวัดเช่น มีการมอบปัจจัยสร้างอุโบสถ ศาลา และโรงเรียน ในส่วนของกลุ่มบุคคลชาวไทยในมาเลเซียเองก็ตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อสืบสานวัฒนธรรมไทย เช่น สมาคมคนไทยในรัฐปะลิส สมาคมคนไทยในรัฐเกดะห์ และสมาคมวัฒนธรรมไทยในประเทศมาเลเซีย เป็นต้น

6.5 กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในไทย พบว่า เป็นกลุ่มคณะสงฆ์ไทยโดยเฉพาะภาค 18 ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเชื่อมโยงปกครองคณะสงฆ์ครอบคลุมทั้งประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะคณะสงฆ์ในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียที่มีหมู่บ้านคนไทยอยู่อาศัยมาก นอกจากนั้นสถาบันสงฆ์ในภาคใต้ได้เอื้ออำนวยให้พระสงฆ์ในมาเลเซียได้พัฒนาตนเองเข้ามาศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในระดับอุดมศึกษาเพื่อจบการศึกษามีคุณภาพกลับไปอบรมสั่งสอนศิษย์ธรรมจรรยาสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนนาน

7. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

7.1 โครงสร้าง / ระเบียบ / ข้อบังคับ / บทบาทหน้าที่การบริหารคณะสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย นั้นทำตามแบบอย่างคณะสงฆ์ในประเทศไทยทั้งนั้น

7.2 ศึกษาภาวะความเป็นผู้นำทางสังคม / ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชุมชนท้องถิ่นของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย นั้นพระสงฆ์ส่วนมากเน้นการสร้างถาวรวัตถุทางพุทธสถานและการสอนโรงเรียนภาษาไทย

7.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทกับคณะสงฆ์ไทยและกลุ่มบุคคล / องค์กรในประเทศไทยนั้นคณะสงฆ์ทั้งสองมีสัมพันธ์ไมตรีดีมากกว่าการเลื่อมสมนศักดิ์ใด ๆ ก็ขึ้นกับคณะสงฆ์ฝั่งไทย สำหรับคณะบุคคลทั้งสองฝั่งล้วนนับถือเป็นเสมือนเครือญาติพี่น้องกัน.

8. อภิปรายผลการวิจัย

8.1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่การบริหารคณะสงฆ์ในประเทศมาเลเซียมีรูปแบบอย่างคณะสงฆ์ไทยทั้งนั้นด้วยการสืบทอดตามวัฒนธรรมวิถีพุทธมานาน ชาวพุทธในมาเลเซียยังคงรักษาความเป็นไทยทั้งยังนับถือและปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมมาจนถึงปัจจุบัน ดังคำกล่าวที่ว่า คนไทยในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย ยังคงรักษา “ความเป็นไทย” ไว้อย่างเหนียวแน่นและข้อนข้างจะสมบูรณ์กว่าคนไทยในประเทศไทยด้วยซ้ำไป ดังจะเห็นได้จากภาษาพูดที่เป็นภาษาถิ่นใต้ดั้งเดิมที่คนไทยและเด็กไทยในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่คุ้นหู (จรุง หยูทอง . 2553 : 6) ด้วยบรรพบุรุษของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทส่วนมากเป็นคนสยามนับถือพระพุทธศาสนาได้เดินทางไปอยู่อาศัยในท้องที่รัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย และยังคงเดินทางไปมาหาญาติพี่น้องอยู่เสมอ มีการสืบสานประเพณีการบวชโดยนำบุตรหลานมาบวชที่วัดบรมธาตุจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งถือเป็นศูนย์กลางแห่งความศรัทธาในหลักพุทธธรรม และมักมีคำกล่าวถึงว่า คนแต่แรกชอบมากินเมืองคอนนอนเมืองไทร (ไทรบุรีหรือรัฐเกดะห์) บ่งบอกถึงความมีมิตรไมตรีที่ดีต่อกัน

8.2 ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีบทบาทในความเป็นผู้นำสังคมสูงมาก พระสงฆ์เป็นที่พึ่งชาวบ้าน ดังคำสอนของอดีตเจ้าคณะรัฐเกดะห์-ปะลิสชื่อพระเทพมงคลญาณ (คลิ่ง จิตตปาโล) ว่าถ้าคุณมีวิชา มีความรู้มากรักษาตัวรอดก็ไม่ต้องให้ใครฝากเข้าทำงานหรือ (พระครูนิโครชรรโมภาส .(บรรณาธิการ) . 2554 : 64) พระสงฆ์เป็นผู้นำสร้างถาวรวัตถุทางศาสนา พระสงฆ์ทำหน้าที่นำเยาวชนให้เข้าหาที่พึ่งทางธรรม พระสงฆ์ เปิดโรงเรียนสอนภาษาไทย เปิดให้เรียนนักธรรม , ธรรมศึกษา ซึ่งมีนักเรียนจบถึงนักธรรมชั้นเอกไปหลายรุ่นแล้ว พระสงฆ์บางรูปต้องเป็นผู้นำในการสอนเล่นเด็ก ๆ เล่นกีฬาเพื่อห่างไกลจากยาเสพติดหรือป้องกันไม่ให้เด็กเดินไปในทางไม่ดี สำหรับครูพระสอนศีลธรรมส่วนมากเป็นพระสงฆ์ไทยที่เข้าไปปฏิบัติศาสนกิจและอยู่จำพรรษาตามวัดต่าง ๆ ในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

8.3 ผลการวิจัยพบว่า คณะสงฆ์ฝ่ายมาเลเซียและคณะสงฆ์ฝ่ายไทยมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เมื่อไม่มีพระสงฆ์อยู่จำพรรษาในวัดประจำหมู่บ้านคนไทในมาเลเซีย คณะกรรมการวัดจะมาขอนิมนต์พระสงฆ์จากประเทศไทยเพื่อไปจำพรรษาอยู่เสมอ ด้วยความมีวิถีวัฒนธรรมพุทธศาสนาแต่เดิมมาประชาชนล้วนเป็นญาติพี่น้อง ดังคำกล่าวที่ว่าคนไทยในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียไม่ว่าจะอยู่ในรัฐไหนหรือหมู่บ้านใดจะมีการติดต่อสื่อสารกันโดยตลอด (นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต . 2554 : 90) เดินทางไปเยี่ยมเยียนกันอยู่เสมอใช้การสื่อสารเป็นภาษาท้องถิ่นภาคใต้เช่นเดียวกัน เมื่อพระสงฆ์รูปใดจะอยู่ในประเทศไทยหรือประเทศมาเลเซีย ถ้าได้รับเลื่อนสมณศักดิ์ ผู้นำคณะสงฆ์ก็จะนำชาวบ้านมาร่วมแสดงความยินดีตามความเหมาะสม ประชาชนทั้งสองเขตแดนไทยและมาเลเซียจึงอยู่กันดุจญาติพี่น้องมีความรักความสามัคคีดีต่อกัน

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้วยประเทศไทยและประเทศมาเลเซียมีเขตแดนติดต่อกันประชาชนทั้งสองฝั่งมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันด้วยมิตรไมตรีที่ดีงาม ผู้คนที่อยู่ในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียส่วนมากนับถือพระพุทธศาสนามีวัฒนธรรมประเพณีเหมือนกันกับวัฒนธรรมวิถีพุทธทางภาคใต้ของประเทศไทยโดยมีวัดเป็นศูนย์รวมใจ มีพระสงฆ์เป็นที่พึ่งของประชาชน พระสงฆ์จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่เชื่อมโยงชาวพุทธทั้งสองฝั่งประเทศให้มีความรักความสามัคคี ดังนั้นทางภาครัฐและภาคเอกชนควรส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมอันเป็นวัฒนธรรมประเพณีทางพระพุทธศาสนาเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไมตรีอันดีงามของพี่น้องชาวมลายูเชื้อสายไทในประเทศเพื่อนบ้านของเรา

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษาวิจัยต่อไป

การวิจัยที่ควรจัดทำคือ ศึกษาวิเคราะห์การบวชในพระพุทธศาสนาเถรวาทของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย, ศึกษาวิเคราะห์ความศรัทธาหลวงปู่ทวดของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

10 .เอกสารอ้างอิง

- กรมศาสนา. (2552). **หลักสูตรศาสนศึกษาสำหรับผู้บวชระยะสั้น**. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม .
- คำนวน นวลสนอง . (2546) . **ศึกษาพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของชนชาติไทในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย** . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ .
- .....(2550). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐเกดะห์ ปะลิส และปะระ** . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ .
- จรัญ จันทลักษณ์ และกษิตศ อื้อเชียวชาญกิจ . (2551) . **คัมภีร์การวิจัยและการเผยแพร่สู่นานาชาติ (ฉบับปรับปรุง)** . พิมพ์ครั้งที่ 2 . นนทบุรี : นิติธรรมการพิมพ์ .
- จรูณ หุยทอง.(2553) . **“ความเป็นไทย” ของชาวมลายูเชื้อสายไทย** . สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา .
- นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต . (2554) . **ตัวตนทางวัฒนธรรมของคนไทยในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย** . มหาสารคาม : หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาโทศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .
- พระครูนิโครธธรรมโฆภาส .(บรรณาธิการ) . (2554) . **อนุสรณ์พระเทพมงคลญาณ (คลิ่ง จิตตปาโล)** . มาเลเซีย : วัดบุญญาราม รัฐเกดะห์ .
- มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทยธนาคารไทยพาณิชย์.(2542). **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม13**. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท สยามเพรส แมเนจเมนท์ จำกัด.
- มูลนิธิวิกิพีเดีย. (2555) . **ศาสนาพุทธในประเทศมาเลเซีย** . วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี . สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2555 . จาก .<http://th.wikipedia.org/wiki/%>

รัตนะ บัวสนธ์ . (2552). **ปรัชญาวิจัย** . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทเอเชียแปซิฟิกพริ้นติ้ง จำกัด.
 วีระ สุวรรณ , แสลา ย ปรามวล . (2553). **บันทึกมรดกวิถีไทยในรัฐกลันตัน** . สงขลา : เหมการพิมพ์ .

11 . คำขอบคุณ

บทความนี้เป็นผลจากรายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ชาวมลายูเชื้อสายไทในรัฐทางตอนเหนือของประเทศไทย ขอกราบนมัสการขอบพระคุณคณะสงฆ์ทั้งฝั่งประเทศไทยและประเทศมาเลเซียที่เมตตาอนุเคราะห์ให้ข้อมูลหลักแก่คณะผู้วิจัย ขอขอบพระคุณพี่น้องชาวไทยในประเทศมาเลเซียที่ให้การต้อนรับที่วิจัยในบรรยากาศที่แสนจะอบอุ่นดีใจในมิตรไมตรีอันดีงามต่อกันและกันตลอดเวลาที่ทีมวิจัยลงพื้นที่ภาคสนาม ได้ช่วยเป็นภาระธุระนำพาทีมวิจัยเข้าถึงแหล่งข้อมูลหลักจนครบถ้วนกระบวนการขอขอบพระคุณอาจารย์อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่กรุณาช่วยปรับแก้ไขบทคัดย่อในภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ และขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่เมตตาอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยนำเสนอบทความวิจัยทางพระพุทธศาสนานานาชาติ ครั้งที่ 1 นี้ และหากมีข้อความผิดพลาดประการใดอันเกิดจากความไม่รู้ ความตื่นเงินทางปัญญา ผู้เขียนขอน้อมรับอย่างจริงใจและถ่อมตนยิ่ง.